

2008-03-20

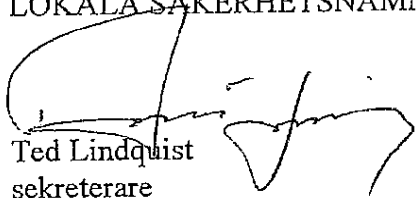
Statens kärnkraftinspektion
106 58 STOCKHOLM

**YTTRANDE ÖVER SKB:S FORSKNINGS-, UTVECKLINGS- OCH
DEMONSTRATIONSPROGRAM, FUD-PROGRAM 2007**

Lokala säkerhetsnämnden vid Oskarshamns kärnkraftverk har erhållit FUD-Program 2007 för yttrande. Säkerhetsnämnden behandlade remissen vid sitt sammanträde den 19 mars.

Lokala säkerhetsnämnden beslutade att avge yttrande enligt bifogade förslag.

LOKALA SÄKERHETSÄMNDEN VID OSKARSHAMNS KÄRNKRAFTVERK

Ted Lindquist
sekreterare
e.u

STATENS KÄRNKRAFTINSPEKTION
2008-03-25
SKI 2007/1218
OSK.

Statens kärnkraftinspektion
106 58 STOCKHOLM

FÖRSLAG TILL YTTRANDE ÖVER SKB:S FORSKNINGS-, UTVECKLINGS- OCH DEMONSTRATIONSPROGRAM, FUD-PROGRAM 2007

Remissen

Lokala säkerhetsnämnden vid Oskarshamns kärnkraftverk har erhållit rubricerade FUD-program för yttrande. Eventuellt yttrande ska vara Statens Kärnkraftinspektion, SKI, tillhanda senast den 25 mars 2008. SKI ska sedan lämna sitt yttrande till regeringen senast den 30 juni i år.

Noteras kan att Oskarshamns kommun kommer att avge yttrande över FUD-programmet genom att LKO-projektet utarbetar ett förslag, som behandlas i kommunstyrelsen den 18 mars.

Yttrande

Inledningsvis konstateras att lokala säkerhetsnämnden ställer sig bakom yttrandet från Oskarshamns kommun. Detta avser följande områden i FUD-programmet: beslutsprocessen, SKB:s handlingsplan, teknikutvecklingen, säkerhetsanalys och forskning, samhällsvetenskaplig forskning och miljökonsekvenser.

När det gäller den kommande säkerhetsanalysen, SR-Site, anger SKB AB att det för huvuddelen av processerna i slutförvaret finns tillräcklig kunskap för att fylla säkerhetsanalysens behov. Säkerhetsnämnden anser att det inte kan finnas några kunskapsluckor när det gäller säkerhetsanalysen utan att samtliga processer ska vara analyserade. Lokala säkerhetsnämnden anser att säkerhetsanalysen utgör ett mycket viktigt dokument i SKB AB:s ansökan om tillstånd för slutförvaret. I likhet med Oskarshamns kommun anser säkerhetsnämnden att SKB AB och myndigheterna måste vara överens om en "lägsta nivå" på den forskning och utveckling som ska vara slutförd när ansökan kommer att lämnas år 2009.

Lokala säkerhetsnämnden vill särskilt framhålla vikten av säkerhetsaspekterna och noggranna analyser vid valet av plats för lokalisering av ett slutförvar av använt kärnbränsle. I sammanhanget är det också av vikt att analyser och övrigt tekniskt underlag tillgängligt och begripligt för olika grupper i samhället.

Den slutliga säkerhetsredovisningen, SAR, för SFR 1 kommer att visa säkerheten under drift och den långsiktiga säkerheten efter förslutning när det gäller befintligt slutförvar för kortlivat låg- och medelaktivt avfall från drift och underhåll av kärnkraftverken. Det är angeläget att berörd kommun och den lokala säkerhetsnämnden har möjlighet att följa säkerhetsarbetet och få insyn i myndigheternas granskning samt möjlighet att yttra sig. Vidare förutsätter säkerhetsnämnden att kommande miljö- och säkerhetsprovning blir föremål för brett samråd.

Tillsynsmyndigheternas oberoende roll och tillgång till resurser är av stor vikt. Tillräckliga resurser måste tilldelas myndigheterna för granskning av hela slutförvarssystemet.

Nationell och internationell forskning inom området bidrar till goda förutsättningar för högsta möjliga säkerhet i slutförvarsfrågan. Genom samarbetet mellan kommuner med kärntekniska anläggningar i Europa samt det ökade engagemanget för energifrågor och EU:s energiteknikprogram konstateras att det finns ett stort internationellt intresse för hur slutförvarsfrågan hanteras i Sverige. När det gäller beslutsprocessen är i synnerhet öppenhet, transparens och delaktighet områden av stor vikt.

LOMA-programmet och rivning

LOMA-programmet omfattar låg- och medelaktivt avfall från de svenska kärnkraftverken och övriga kärntekniska anläggningar samt det avfall som uppstår vid rivning ingår i programmet. När kärnkraftverken rivs uppstår stora mängder rivningsavfall. Idag finns varken tillstånd att deponera avfallet i SFR eller utrymmen som räcker till. SKB AB planerar därför att licensiera om SFR för att anläggningen ska kunna ta emot drift- och rivningsavfall. Utbyggnaden sker i två etapper. Den första etappen planeras vara klar 2020 och den omfattar i huvudsak rivningsavfall från Barsebäcksverket. Den andra etappen omfattar rivningsavfall från övriga svenska kärnkraftverk. Planeringen för att bygga den sista anläggningen i LOMA-programmet, slutförvaret för långlivat låg- och medelaktivt avfall (SFL) startas 2013. Detta sker efter att ansökan är gjord för utbyggnad av SFR.

SKB AB:s tidplan innebär att rivningen av Barsebäcksverket kan inledas när utbyggnaden av SFR 3 i Forsmark är klar 2020. SKB anser att frågan måste få ta sin tid och att arbetet ska ske på ett säkerhetsmässigt och metodiskt vis. SSI anser att man kan riva Barsebäcksverket tidigare än 2020. Förvaring kan ske i befintliga anläggningar i SFR 1 och BFA i Oskarshamn. Problemet enligt industrin är att det i så fall inte finns tillräckligt med förvaringsutrymme för att också ta hand om driftavfallet från de anläggningar som är i drift. En eventuell omlicensering av SFR 1 skulle kunna innebära en förkortning av processen med cirka 4-5 år. Myndigheterna anser att rivningsfrågan enligt lag hanteras av industrin i första hand. Kävlinge kommun vill snabba på processen för att få tillgång till den attraktiva mark som Barsebäcksverket ligger på.

Nämnden anser att det är positivt att SKB har förbättrat sin redovisning av LOMA-programmet sedan FUD 2004. SKB AB och tillståndshavarna har en rivningsstrategi som innebär att en anläggning ska rivs så snart den ställs av för gott. Därmed undviks en lång period av servicedrift.

Samtidigt är det olyckligt att rivningen av Barsebäcksverket måste anstå eftersom rivningsavfallet inte kan omhändertas förrän år 2020 i avvaktan på utbyggnaden av SFR i Forsmark. Industrin hanterar rivningsfrågan och myndigheterna har begränsade möjligheter att påverka tidplanen. Även om frågan i nuläget mest rör Kävlinge kommun har den ett principiellt intresse för övriga kommuner med kärntekniska anläggningar. På sikt kommer även frågan om avveckling av övriga anläggningar att aktualiseras. Det är därför viktigt att veta hur beslutsprocessen ska se ut.

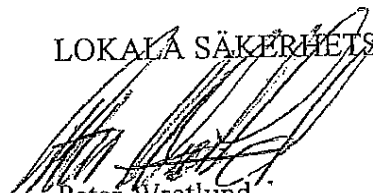
Säkerhetsaspekterna måste som alltid vara vägledande. I sammanhanget är det också en brist att det inte finns någon nationell policy för avveckling och rivning. Inga bindande tidsgränser för avveckling finns och förvaringskapacitet för rivningsavfall måste finnas innan kärnkraftverken kan börja rivas. Kärnavfallsrådets genomlysning och kunskapsuppbyggnad kring planering och genomförande av rivning av kärntekniska anläggningar är därför av värde.

Nämnden anser att berörda kommuners behov och synpunkter kring rivningen av anläggningarna också måste beröras, särskilt konsekvenserna av olika tidplaner för rivning.

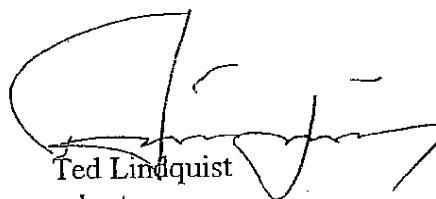
Kompetensfrågorna är också av vikt. Det krävs kunskaper kring avställning, avveckling och nedmontering för att på ett säkert sätt kunna riva kärnkraftverken. En unik kunskap som på sikt kommer att försvinna eftersom den idag finns hos en begränsad men kunnig grupp. Förlusten av kompetent personal och frågan om kompetensbevarande insatser är också faktorer av vikt vid planeringen av rivningen av en kärnteknisk anläggning.

BFA (Bergrum för avfall) ingår också i LOMA-programmet. Säkerhetsnämnden konstaterar att mellanlagringen utökas i Oskarshamn genom regeringens beslut om att BFA-bergrummet på Simpevarpshalvön från och med 2011 även ska ta emot hårdkomponenter från övriga svenska kärnkraftverk för torr mellanlagring. Tillståndet sträcker sig till 2045 då slutförvaret för långlivat låg- och medelaktivt avfall beräknas vara i drift.

LOKALA SÄKERHETS NÄMNDEN VID OSKARSHAMNS KÄRNKRAFTVERK

Peter Wretlund
ordförande

Ted Lindquist
sekreterare